

POKROK ZÁPADU

Založen 1871

Omaha, Neb., ve středu, dne 24. července 1907.

Ročník XXXVI—Číslo 52.

Zprávy americké.

Tabákový trust před soudem.

V minulých dnech započalo u new-yorského soudu projednávání proti tabákovému trustu, který má kapitálu 230 milionů dollarů a kontroluje značnou část tabákového obchodu ve Spoj. Státech. Vláda Spoj. Států pro vedení tohoto soudu ustanovila Jamesa C. Mc Reynoldse zvláštním svým zástupcem a tento vyslovil se, že vynasnaží se ze všech sil, aby trust tento byl rozpuštěn a aby pokutováni byli všichni ti, kdož mají v něm účastenství. V žalobě se žádá: 1. Aby každé společnosti, která náleží do tohoto trustu, bylo zabráněno účastnit se mezinárodního a zahraničního obchodu. 2. Aby každé jednotlivé společnosti bylo zakázáno vlastnit díle jiné společnosti, náležející do tohoto trustu. 3. Aby všechny smlouvy, kombinace a spiknutí, o nichž v žalobě se mluví, prohlášené byly za protizákonné a aby každé společnosti zakázáno bylo dle nich se řídit a je provozovat. 4. Aby soud prohlásil za protizákonné sákladní smlouvy, na kterých spoléhá spojení anglických a amerických tabákových zájmů. 5. Aby trustu a jeho členům zabráněno bylo další držení monopolu na prodej tabákového listu. 6. Aby soud, sezná-li za dobré, ustanovil sekvestory, kteří by převzali do rukou majetek společnosti, které náležejí do tohoto trustu. Dotyční sekvestoři, bylo-li by třeba, vedli by obchod do té chvíle, až uveden byl by do mezí zákonných. Žaloba tato podána byla na 65 společností a na 29 jednotlivců. Ze žaloby této vysvítá, že trust tento ovládal hlavně obchod s cigaretami. Výroba cigaret ve Spojených Státech v roce 1906 obnášela 6,328 milionů liber, z čehož připadá na tabákový trust 4,900 milionů liber. Šňupavého tabáku vyrobeno bylo 23 a půl milionu liber, z čehož na trust připadá 22 a půl milionu. V podobném poměru ovládal trust i jiné druhy tabákových výrobků. Jaký ohromný výtěžek měly tyto společnosti, nejlépe vysvítá ze zpráv Consolidated Tobacco Co., která od svého založení v roce 1901, za tři roky a 4 měsíce vydělavala svým 40 milionovým kapitálem 100 procent čistého zisku, tedy celých 40 milionů. To je ovšem zisk veliký. Společnost tato nemá nikdy více, než 12 až 15 akcionářů.

Katastrofa na válečné lodi.

Z Bostonu, Mass., se oznamuje: Na válečné lodi Georgia, nalézající se v zářívě Cape Cod Bay, udála se hrozná katastrofa, již padlo za oběť osm námořníků a veliké množství poraněno bylo jich tak, že někteří z nich ranám tím podlehli. Námořníci válečné lodi Georgia v tom čase, kdy katastrofa se udála, eviřeli se v střežení. Jakým způsobem katastrofa se stala, není známo. Hned po neštěstí loď s mrtvými a raněnými připlula do Bostonu a zde ranění i mrtví složeni byli v charlestownských loďnicích. Mezi obětmi hrozně té katastrofy náležel též krajan John C. Málek z Clevelandu. Výbuch udál se v zadní věži, kde pod

velením důstojníka C. Goodricha a kadeta Goldthwaie námořníci započali evičení v střebě a právě vypálili první ránu z děla. Po výstřelu, když dostali dva nové 100liberní sáčky prachu, námořník děla nabíjející spozoroval na jednom z nich černý bod a proto s varovným výkřikem pustil jej na podlahu. Než ostatní mohli pochopiti, co se stało a porozuměti výstražnému výkřiku, sáček prachu, který hořel, vybuchl ohromným rachotem. Prostor ve věži okamžitě naplněn byl plameny a dusivými plyny. Všichni námořníci, oslepeni plameny a dýmem, a dusíce se plyny, volali v bolestech o pomoc. Námořník Málek a důstojník Goodrich v hrozných bolestech vykřikovali se po železném žebřiku na věž a skočili do moře, myslíce, že lépe bude zahynouti ve vlnách, než pomalu nechat se upálit. Nehoda ihned byla spozorována a záhy poskytnuta byla pomoc popáleným i raněným, které lékaři loď, jakož i z lodí jiných ošetřili. Jak mohl se výbuch střelného prachu státi, dosud vyšetřeno není. Mrtví a ranění byli vyloďeni a v přítomné době námořníci dále pokračují v evičení ve střebě z velkých děl.

Chycení japonských zvědu.

Zpráva o chycení japonských zvědu v San Diego, Cal., byla potvrzena úředně. Jak známo, dne 12. července chycen byl v hořeji zmíněném místě japonský armádní důstojník právě když kreslil plány opevnění Fort Rosecrans. Byl ihned zatčen a uvězněn. Ve vězení zůstane tak dlouho, dokud v záležitosti této nedojdou jiná nařízení z Washingtonu. Major Catchell, velitel pevnosti, odepřel prozradit jméno chyceného Japonce. Prohlásil, že musí odepřít jakékoli sdělení s vzhledem k nynějším napnutým poměrům. Vyzvědač právě obkresloval umístění 4 desetipaleových děl v Battery Wilkerson, když jej voják spozoroval. Ihned učiněn byl poplach a špehou za krátko chycen. U špehou nalezeny byly četné plány, fotografie a mapy. Převládá náhled, že měl množství pomocníků, jejich činnost byla rozsáhlá. Pověst tato byla potvrzena, když dopadeni byli dva noví vyzvědači. Není pochybnosti, že jedná se tu o celé spiknutí, jehož účelem jest získati pro japonskou vládu dokonalé plány californského pobřeží. Jeden z vyzvědačů byl kuchařem v důstojnické kuchyni. Bylo několikrát pozorováno jeho podezřelé chování a proto zosřten byl naň dohled. Krátce na to vykonána v jeho bytě prohlídka, která měla v následek vešle překvapující. Nalezeny byly a něho podrobné plány pevnosti, které svědčily o tom, že provedeny byly odborníkem.

Vyznamenání Čecha amerického.

Český mladík B. Vaňásek, který ještě před pěti lety prodával na ulicích v Milwaukee noviny a hrál na kornet v chlapecké hudební kapele, byl národní hudební konservatoři v Paříži ve Francii vyznamenán nejvyšší cenou 'grand prix', jako virtuos na kornet. Čech B. Vaňásek je dvacátým Američanem v posledních 100 letech, jenž byla francouzskou národní hudební konservatoři udě-

lena cena 'grand prix'. Mladý Vaňásek byl před čtyřmi roky vyslán na hudební studie do Evropy. Dva roky studoval v Lipsku a poslední dva roky na hudební konservatoři v Paříži, kde se mu nyní dostalo nejvyššího vyznamenání.

Smutný krajanův osud.

Hroznou smrtí sešel se světa v minulých dnech krajan Josef Pekárek, zaměstnaný jako napínač drátů u Cleveland Electric Illuminating Co. v Clevelandě, O. Pekárek pracoval na tyči, 35 stop vysoké, když tu nešťastnou náhodou smekla se mu noha a on spadl, dopadnuv na síť telegrafních a telefonních drátů pod mostem Abbey ulice se táhnoucích. Asi patnáct minut ležel v drátech v bezvědomí, což zatím jeho spoludělníci snažili se ho zachrániti. Pojednou přišel Pekárek k sobě a postřehnul nebezpečí, v němž se nalézal, počal se chytat drátů, aby se před pádem zachránil, leč nešťastnou náhodou chytil se nad ním táhnoucího elektrického drátu. — Proud 2,000 voltů projel mu tělem a nešťastník spadl k zemi jako mrtvola. — Pekárek čítal 22 let, byl svobodným a bydlel v č. 1515 Barkvill avenue. Zanechává zde matku, pět bratrů a sestru.

Heřman Bílek odsouzen k smrti provazem.

Soud s Heřmanem Bílkem, který po několika týdnech zaměstnával chicazskou českou veřejnost a jehož nově podrobnosti očekávány byly vždy s nedočkavostí, byl skončen ve čtvrtek minulého týdne. Heřman Bílek uznán byl vinným porotou trestního soudu u soudce Barnes a odsouzen byl k smrti provazem. O posledních chvílích toho sensačního soudu sděluje chicazská "Spravedlnost" následující: Bylo to krátce po 4. hod. Do 7. hod. hodiny se už porota shodla a když se hodinu po té vrátil soudce Barnes od oběda, byl v 8:07 přiveden Bílek do soudní síně. Zdál se býti klidným, hlavu držel vzhůru a ruce měl založeny nazad. "Pánové poroteti," počal soudce, "shodli jste se na rozsudku?" "Shodli," zněla odpověď. Po té jeden z baňičů přistoupil k předsedovi poroty a přijav od něho psaný rozsudek, odevzdal jej soudnímu klerkovi. Bílek, jenž seděl zády ku stěně, u odevzdání rozsudku klerkovi, upřed očí na strop. "Pane klerku, přečtete rozsudek," řekl soudce. "Přeji si, aby po přečtení jeho tu nedošlo se strany obecnstva k žádnému výbuchu souhlasu nebo nesouhlasu." "My poroteti," četl klerk, "shledáváme Heřmana Zajírka alias Heřmana Bílka vinným vraždou a odsuzujeme ho k smrti." Edna Bílková slyšíc rozsudek, dala se do srdceryvného pláče a stálo volala: "Oni odsoudili tatínka k smrti." Pl. Bílková omdlela a byla od svých synů Františka a Heřmana ze soudnice zpolo vyvedena, zpolo vynesena. Paní Emma Niemanová-Vrzalová a její sourozenci Jerry a Berta se drží do pláče. Bílek, jenž při čtení rozsudku stál, po zvědění svého osudu se zapotácel a musil se zachytiti rukou sloupu, aby nepadl. Když bylo formálně požádáno o nový soud, byl Bílek odveden do vězení...

Z Hlavní Úřadovny ČSDPJ.

Otčeným spolkům a členům ČSDPJ.

Opětně přišel čas, aby předložena byla před vás čtvrtletní zpráva o činnosti a působení Hlavní Úřadovny a sice za čas od 31. března, do 30. června 1907. V této zprávě shledáte potěšitelný úkaz, že stále kráčíme ku předu a utěšeně rosteme. Jak ze zprávy vidno, získáno bylo pračí a dbalosti členů 66 nových údů a na majetku přibylá nám \$1,594. S tímto úspěchem smíme můžeme se pochlubiti každému. Upozorujete na tuto skutečnost své přátele a známé a snažte se získati pro milou Jednotu naši opět nové údy.

Jame přesvědčení, že bratři a sestry v blahodárné činnosti své neochohnou, nýbrž s dvojnásobnou chutí pracovati budou na úspěších dalších. Mělo by býti snahou každého našeho člena co nejvíce přátel pro Jednotu naši získati. Nekonali bychom tím nic více, než svoji povinnost. Všude a v každém místě je dosti veliké pole pro tuto činnost. Zkuste to! Bez podnikavosti není možno něčeho dokázati.

Jednota naše má zásobu diplomů, jež uděleny budou těm, kdož nejvíce členů získají. Takový pěkný zářmovaný diplom zajisté byl by ozdobou každé domácnosti a majitel jeho mohl by býti naň právem hrdý. Žádáme bratry úředníky, aby na diplomy ty na sešůzích častěji upozorňovali, tak aby o ně vzbuzen byl náležitý zájem.

V měsíci květnu povstalo u jednota čísla mezi br. předsedou a br. tajemníkem nedorozumění. Oba najednou poslali stížnosti a vysvětlení. Oba dopisy zaslány byly br. předsedovi Tyrovi s podotknutím, aby v této záležitosti něco učinil. Br. předseda po té nám ve sešůzích oznámil, že oběma bratrům v záležitosti této dopsal a ku smíru je vyběd. Dosud od nich žádné odpovědi nedostal a z té příčiny považuje záležitost tu za skončenou. Je to důkaz, že oba milují zdárně rozkvétající Jednotu naši a dbají, aby spolek prospíval s náležitým zdarem. Svornost musí panovati mezi námi.

Chtěli jsme, aby při této zprávě udán byl úplný majetek spolků, ale není to možno. Stále jedno a totéž číslo nám schází. Proč to? Což bratři títo nečtou orgán a nevímají se výzvy Hl. Úřadovny? Poznovu se těžeme, kdo asi bude první, který se o založení nového spolku pokusí? Myslíme, že je všude dosti půdy k založení nových čísel a k získávání nových pracovníků pod prapor milé naší Jednoty. Doufáme, že naši bratři přiloží ruku k dílu, abychom v příští čtvrtletní zprávě mohli radovati se z nového úspěchu.

V Lásece, Svornosti a Bratrství Václav Tyra, Franta A. Kreh, předseda, tajemník.

Schůze účetního výboru konala se 14. července 1907. Zahájena byla v 10 hod. ráno za přítomnosti bratří V. Tyry, A. F. Vrťáka, F. Mixy, M. F. Bašťyře, F. A. Křeha a F. Skoka.

Předloženy byly účty, jež dříve už vyplaceny byly, totiž dárky čimrti br. Prokopa Plecítého, účet

p. A. Geringera za certifikáty, účet Pokroku Západu za 60 knížek měsíčních pro pokladníky spolků, účet za orgán a účet za uvedení a získání čísla 16.

Dále předložena byla stížnost čísla 4, že Hlavní Úřadovna nezákonitě jedná a dle stanov se neřídí. Výbor však přišel k tomu náhledu, že celá stížnost nezakládá se na plně vědomosti těch, kteří stížnost tu předložili. Na to byly předloženy dvě žádosti o nové certifikáty. Výbor usoudil, že dřívě než může býti vydán certifikát nový, musí býti jasněji udána příčina, proč o nový se žádá, aneb bližší udání, jak ztráta certifikátu se stala. Teprve potom může br. velkotajemník nový certifikát vyřaditi.

Po té byl dán návrh, aby bylo dáno vyhotoviti 500 cestujících listin u orgánu Jednoty. Výbor na to přistoupil k prozkoumání knih, které nalezi úplné v souhlasu s knihami tajemníkovými. Knihy byly potvrzeny a podepsány.

Na to přijat byl následující návrh br. Fixy: Stranu podaných několikrát žádostí o změnu, nebo znovuvystavení ztraceného certifikátu budíž usneseno, aby tajemník jiné nevydával, pokud nebudou zaslány příslušné, řádně vystavené listiny. V pádu ztracení certifikátu musí býti udání a vysvětlení ztráty stvrzené přísahou a místním notářem potvrzené, dřívě než jiný certifikát vydán býti může.

Následující účty byly povoleny a k výplatě odkázány:

A. F. Vrťák, jízda a služné	\$ 4.60
F. Mixa, jízda a služné	5.00
M. F. Bašťyř, jízda a služné ...	4.60
Václav Tyra, jízda a služné ...	27.10
Fr. Skok, služné a nájem skříně	39.00
F. A. Křeh, služné	50.00
M. A. Křeh, nájem	12.00
Orgán, 5 měsíců	113.85

Dále usneseno bylo, aby požádán byl br. F. J. Blecha, aby ona místa, jež Hl. Úřadovna za vhodná k zahájení nových čísel uzná, navštívil. Úředníkům pak bylo povoleno, aby — když uznali by za potřebné některá čísla navštívit — tak učinili a účty za výlohy s tím spojené si podali. Tyto pak budou jim nahrazeny. Dále usneseno bylo, aby příští sešůze odbývala se dne 13. října. Na to byla sešůze v 4:30 hod. odpo. skončena. F. A. Křeh, tajemník.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* Sbor starších města San Francisca, Cal., zvolil si v těchto dnech Dra. E. W. Taylora, lékaře, advokáta a děkana kalifornské university za mayora na místě odsouzeného mayora Schmitze.

* Dle zpráv podniků železného průmyslu, páčila se výroba železa za měsíc června na 2,237,420 tun. V květnu obnášela výroba 2,219,030 tun.

* Za rok, končící 30. červnem, přibýlo do Ameriky více přistěhovalců, než kterýkoliv rok před tím. Celkem během tohoto roku přišlo sem 1,285,349 lidí, proti 1,100,735 v roce minulém.

* Státní volby v Oklahomě odbývány budou dne 7. září tohoto roku. V době nejbližší bude guvernerem Frantzem vydáno volební svolání.